

efter folgte til Sløifning — denne Fæstning vægrede man sig af saakaldte „militære“ Hensyn ved at lade gjennemskjære af en Jernbane! Jeg tror, det ærede Medlem for Randers (N. P. Jensen) maatte vil erkjende, at han i noget for høi Grad har prijet den militære Smødetommen. Saa blev da endelig, efter mange Dvul og Dmøjrelser, atter og atter Løsningen den, at man valgte at lægge Banegaarden, hvor den nu ligger; det var ganske vist ikke den uheldigste af de Planer, som vare fremme dengang, men under alle Omstændigheder heller ikke den heldigste. Jeg erkjender, at, hvis man nu vilde forsøge paa at føre en Bane af denne Art igjennem, vilde det mulig vise sig saaa kostbart, at Tanken derom foreløbig maa opgives; men jeg er overbevist om, at, hvis Kjøbenhavn vedbliver at gaa frem og at voge i Størrelse og Rigdom, vil der komme en Tid, hvor man uundgaalig maa beslutte sig til et saadant Anlæg. Det forekommer mig aldeles nødvendigt, at man tager denne Plan under nærmere Overveielse, og navnlig bringer det paa det Rene, om man, som et Medlem af Kommissionen har foreslaaet, bør gaa igjennem det gamle Voldsterrain, eller om man ikke snarere bør gaa langs den indvendige, østlige Side af Søerne. Baaede ved Anlægget paa Østerbro og i andre Henseender maa man da sørge for iforveien at holde sig den Mulighed aaben at kunne føre en saadan Bane igjennem, naar man senere maatte beslutte sig dertil.

Jeg kommer dernæst til det andet Spørgsmaal, Anlægget af den østlige Banegaard. Her har Kommissionen foreslaaet, som det alt er fremhævet idag, at lægge en stor Station for Person- og Godstrafik paa Citadellets Glacis. Dette Anlæg har Krigsministeriet imidlertid modsat sig, og man foreslaar da et interimistisk Anlæg paa et andet Sted. Denne Foranstaltning har været underkastet en temmelig stærk Kritik i det andet Thing, og det med Føie. Jeg indser ikke Andet, end at det vilde være i høi Grad uheldigt, om vi her vilde gjentage den samme Feil, som vi saa ofte tidligere have begaaet, at foretage Anlæg, der blive halvgjorte og slet gjorte, fordi de ikke ske efter en fuldt moden og veloverveiet Plan, Anlæg, der føre til, at vi senere enten maa gjøre dem om med uhyre Bekostning eller ogsaa lade dem ligge, skjøndt de ere i alle Maader nok saaa uheldige. Spørgsmaalet om Anlægget af en østlig Bane og en østlig Banegaard kan ikke løses uden si Forbindelse med Spørgsmaalet om Citadellets Nedlæggelse og samtidig Fastslaaen af en bestemt Plan for Havnens Udvidelse mod Nord. Jeg for mit Bedkom-

mende vil paa det Stærkeste fraraade, at vi give vort Samtykke til nogetsomhelst Jernbaneanlæg i den østlige Del af Byen, medmindre det sker efter en samlet, fast og endelig Plan, uden hvilken Alt falder fra hinanden og Intet passer sammen. — Jeg skal i Sammenhæng hermed kun tilføie et Par Bemærkninger, som ere foranledigede ved Udtalelser, der ere fremkomne i det andet Thing og tilbels ogsaa fra det ærede Medlem for Randers (N. P. Jensen). Man har fremstillet stærke Indvendinger mod den Plan for Kjøbenhavns Havns Udvidelse, som man har begyndt at arbejde paa, selv om den ikke synes at være endelig approberet, og som gaar ud paa at udvide Havnen mod Nord indtil Kalkbranderiet. Man har indvendt, at man derved vilde skabe store værdifulde Anlæg, Fabriker, kostbare Varelagere, omfattende Jernbaneanlæg, hvilket Alt vilde ligge næsten helt ude i Forsvarslinien; man har paaftaaet, at man burde modsætte sig disse Anlæg, fordi Hensynet til de overordentlig store Værdier, som der vilde komme til at staa paa Spil, vilde udøve en lammende Virkning paa Byens Forsvar. Jeg maa strax sige, at jeg i dette særlige Tilfælde ikke ynder den Plan for Kjøbenhavns Havns Udvidelse mod Nord, hvorom der er Tale; men jeg finder det nødvendigt samtidig at nedlægge en bestemt Indsigelse imod den almindelige Betragtning, at man af Hensyn til Byens Forsvar skulde afholde sig fra en saadan Udvidelse, naar man iøvrigt maatte anse den for ønskelig. (Afbrydelse af N. P. Jensen). Jeg tror heller ikke, at det ærede Medlem har fremstillet denne Paaftand, men det er sket i det andet Thing. Naar man ønsker at gjøre Kjøbenhavn til en Fæstning — jeg for mit Bedkommende nærer det samme Ønske, og navnlig er det mit Overbevisning, at det først og fremmest er nødvendigt at gjøre noget Alvorligt for Kjøbenhavns Forsvar fra Søiden — maa man sandelig indrette Fæstningsværkerne saaledes, at de kunne forsvare Byen, saaledes som den er, og saaledes som den naturligen udvikler sig, men man maa ikke stille Forholdet paa Hovedet og forlange, at Byen skal lade være at udvikle sig, fordi den ellers ikke kan forsvares ved de Fæstningsværker, som nu ligge der. Tre Kroner blev anlagt i Begyndelsen af forrige Aarhundrede og kunde endnu gjøre Nytte overfor Nelsons Linieskibe. Men man kan dog sandelig ikke forlange, at den Forsvarslinie, man dengang kunde bruge, skal kunne bruges til evig Tid. Nei, kan den ikke lænere dække Byen i sin nuværende Skikkelse, saa skyd Forterne frem til Nordenden af Middelfrunden, til Nordenden af Stubben